

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

С91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

С91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

	ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ (1991–2013)	104
Микитей Артем		
Міницький Валерій	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ЧИННИК ПОЛІТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	108
Мужеляк Юлія	МОВНІ ЗАСОБИ МАНІПУЛЯЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	113
Овчарова Анастасія	КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВИМІР ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИМОГ ДО СТУДЕНТА У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ	116
Онищенко Анастасія	ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ. РОЗМЕЖУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ПОСЛУГ	121
Підгорна Крістіна	АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ	124
Побережець Валерія	КІБЕРБЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ, ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	127
Роман Вікторія	МІГРАЦІЯ УКРАЇНЦІВ–БІЖЕНЦІВ ВІД ВІЙНИ В ПРИЙМАЮЧІ КРАЇНИ ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ВИКЛИК СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА ЄС	131
Степанюк Дарина	ФРАНЦІЯ ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ ЛІДЕР У СУЧАСНОМУ СВІТІ: МІЖНАРОДНО- ПОЛІТИЧНИЙ І СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ДИСКУРСИ	136
Столяров Іван	ЮРИДИЧНІ ФАКТИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ	140

susilstvo-bere-uchast-u-24-iz-27-sferakh-realizatsiji-proektiv-vidnovlennya-shcho-shche-pokazalo-doslidzhennya-initsiativ

4. Герасіна О. Громадська участь у відновленні: разом працюватимуть влада, донори та громадські організації. *Віднова*. 2026. 5 трав. URL: <https://vidnova.info/undp0426.html>

5. Корнієвський О. А. Особливості інституціоналізації громадянського суспільства України в умовах воєнного стану // *Політичне життя*. 2024. № 1. С. 40-44. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-1489.2024.1.4>

МОВНІ ЗАСОБИ МАНІПУЛЯЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Мужеляк Юлія Валеріївна,
аспірантка 2 року здобуття освіти
спеціальності 052 Політологія,
Університет Ушинського, м. Одеса

Мовні засоби маніпуляції в українському політичному дискурсі в умовах повномасштабної війни відіграють важливу роль у соціально-політичному розвитку України. Повномасштабна війна Російської Федерації проти України зумовила радикальні трансформації політичного дискурсу, який перетворився на ключовий інструмент інформаційного протистояння. У цих умовах мова набуває статусу не лише засобу комунікації, але й інструменту стратегічного впливу, спрямованого на формування суспільної свідомості. [1, с.7]. Сучасні дослідження інтерпретують мовний дискурс війни як елемент когнітивної війни, де маніпуляція виступає системним механізмом впливу на інтерпретаційні моделі аудиторії. Відтак політична комунікація функціонує не лише як передача інформації, а як процес конструювання соціальної реальності через відбір, інтерпретацію та репрезентацію фактів. Одним із ключових мовних інструментів маніпуляції є лексична селекція, що передбачає використання одиниць із

виразною оцінною семантикою. У публічних виступах українських політичних акторів системно відтворюється опозиція «свій – чужий» через лексеми «захисники», «герої», «наші люди» – з одного боку, та «агресор», «окупанти», «терористи» – з іншого. Наприклад, у зверненнях державного керівництва регулярно використовується формула «наші захисники», що підсилює ефект колективної ідентифікації та емоційної солідарності. Важливим аспектом є стратегічна номінація війни, яка безпосередньо впливає на її інтерпретацію. У сучасному українському дискурсі функціонують такі номінації, як «повномасштабне вторгнення», «збройна агресія», «війна за незалежність», кожна з яких акцентує різні аспекти подій [2, с.411]. Використання цих номінацій у політичному мовленні є свідомим актом фреймінгу, спрямованим на формування легітимної картини реальності. Суттєву роль відіграє метафоризація, яка дозволяє структурувати складні явища через зрозумілі образи. У сучасному політичному дискурсі України активно використовуються метафори «фронту» («інформаційний фронт», «дипломатичний фронт», «енергетичний фронт»), що розширюють уявлення про війну як багатовимірний процес [2, с.412]. Такі метафори не лише спрощують сприйняття, а й сприяють залученню громадян до різних форм участі у протистоянні.

Окрему групу становлять евфемізми та дисфемізми, які виконують функцію регуляції емоційного сприйняття. Наприклад, використання конструкцій типу «складна ситуація на фронті» замість прямого позначення втрат є прикладом евфемізації, тоді як номінації противника як «терористів» чи «злочинців» – дисфемізації. Ці засоби дозволяють або знижувати рівень тривоги, або, навпаки, мобілізувати емоційні ресурси аудиторії [4, с.112].

Ключовим когнітивним механізмом маніпуляції є фреймінг, тобто подання інформації у межах певних інтерпретаційних рамок. У політичному дискурсі воєнного часу домінують фрейми боротьби, справедливості, героїзму та жертви. Наприклад, фрейм «боротьби за свободу» дозволяє інтерпретувати війну не лише як військовий конфлікт, а як екзистенційне протистояння, що потребує максимальної мобілізації ресурсів [2, с.410]. Важливим компонентом є також

нарративні стратегії, які формують цілісні історії про війну. У сучасному українському політичному дискурсі можна виокремити кілька базових нарративів: нарратив опору, нарратив єдності, нарратив міжнародної підтримки. Вони реалізуються через повторювані мовні формули, зокрема «Україна вистоїть», «разом до перемоги», «світ з нами» тощо. Повторюваність цих конструкцій забезпечує їх закріплення у масовій свідомості. Синтаксичний рівень також відіграє важливу роль у реалізації маніпулятивного впливу. Використання коротких імперативних конструкцій («тримаймося», «допомагаймо», «віримо в ЗСУ»), риторичних запитань та парцеляції підвищує емоційність висловлювань і сприяє їхньому запам'ятовуванню [3, с.38]. Такі структури характерні для публічних звернень і медійного контенту воєнного часу.

Емпіричний аналіз матеріалів офіційних звернень та українських медіа також демонструє активне використання дискурсивних тригерів – лексико-семантичних одиниць, що запускають певні когнітивні та емоційні реакції (наприклад, «Буча», «Ірпінь», «Маріуполь» як символи злочинів і страждання) [2, с.413]. Такі маркери виконують функцію концентрації смислів і посилення впливу повідомлення. Водночас необхідно підкреслити амбівалентність маніпулятивних технологій. У контексті демократичного суспільства вони можуть виконувати як деструктивну, так і конструктивну функцію. З одного боку, маніпуляція пов'язана з ризиками викривлення інформації, з іншого – вона є інструментом консолідації суспільства, підтримки морального духу та формування національної ідентичності [4, с.157].

Отже, мовні засоби маніпуляції є системоутворювальним компонентом українського політичного дискурсу в умовах повномасштабної війни. Вони забезпечують ефективний вплив на масову свідомість, формують інтерпретаційні рамки та сприяють реалізації стратегічних комунікативних цілей. Перспективи подальших досліджень полягають у детальному аналізі конкретних дискурсивних практик, а також у розробці механізмів критичного мислення як засобу протидії маніпулятивному впливу.

Список використаних джерел:

1. Браїлко Ю., Кисла Н. Номінації російсько-української війни в різностильовому дискурсі. *Українське мовознавство*. 2024. Вип. 1(54), 5-22. [https://doi.org/10.17721/um/54\(2024\).5-22](https://doi.org/10.17721/um/54(2024).5-22)
2. Марків О., Зарівна О., Марків І. Медіатригери формування англомовного медіадискурсу війни: лінгвістичні, журналістські, правові та безпекові аспекти. *Social Development and Security*. 2026. Vol. 16, No. 1.
3. Руда О. Г. Навколомовний дискурс під час російсько-української війни. *Українська мова*. 2024. № 2. С. 30-50.
4. Сенченко М. І., Сенченко О.М. Мас-медіа, піар, як засоби маніпуляції. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 200 с. ISBN 978-617-520-235-7

КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВИМІР ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИМОГ ДО СТУДЕНТА У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ

Овчарова Анастасія,

студентка спеціальності «Журналістика»,

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

Науковий керівник:

Шкуров Євген Владленович,

к. філол.н, доцент, доцент кафедри журналістики та реклами ДТЕУ, Київ

У ХХІ столітті вища освіта вже не зводиться до передавання готових знань від викладача до студента. Вона дедалі більше функціонує як середовище формування компетентностей, професійної відповідальності й здатності діяти в умовах швидких соціальних змін. Соціальні комунікації помітно змінюють роль студента в цифровому освітньому середовищі. Освітні платформи, електронні бібліотеки, відеолекції, месенджери, онлайн-конференції та соціальні мережі розширюють доступ до знань. Водночас вони підвищують відповідальність самого здобувача освіти. Для студента це означає зміну його ролі в навчанні. Він має не лише слухати, конспектувати й відтворювати матеріал. Він повинен

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**